

Forebyggelseslaboratorium i Region Hovedstaden

Det indgår som initiativ i Danske Regioners vision ”Sundhed for livet – forebyggelse er en nødvendig investering”, at der skal etableres et sektorfrit forebyggelseslaboratorium i et afgrænset lokalområde. Laboratoriet skal udgøre en organisatorisk ramme, hvor forskellige aktører er samlet om at kunne afprøve forebyggelsestiltag, både i og uden for sundhedsvæsenet og på tværs af sektorer. Det skal være muligt relativt hurtigt fx at lave pilotafprøvninger af gode ideer for at vurdere, om det vil være relevant med igangsættelse af en egentlig afprøvning. Der tænkes både på afprøvning af indsatser baseret på nye teknologiske muligheder, men især nye samarbejdsformer og partnerskaber med forskellige typer af aktører. Der er således ikke tale om etablering af et forskningslaboratorium, men i stedet en organisering som skal samarbejde tæt med eksisterende forskningsmiljøer.

På baggrund af Region Hovedstadens interesse for at drive laboratoriet har Danske Regioner og Region Hovedstaden afholdt tre møder om en begyndende konkretisering af planerne for laboratoriet, herunder formål og mulige temaer for laboratoriet. Der tages udgangspunkt i borgernes hverdagsliv set i en større sammenhæng med fokus på de faktorer, der påvirker vores sundhed og muligheden for at træffe sunde valg. Stadigt flere af os er både borgere og patienter, og der lægges derfor ikke op til en skarp opdeling mellem borger- og patientrettet forebyggelse. I stedet tænkes på en sammenhængende indsats, hvor indsatser i sundhedsvæsenet samt strukturer og rammer i samfundet samlet skal bidrage til en øget folkesundhed og større livskvalitet for borgerne. Det vil gavne både raske borgere og borgere som fx allerede har udviklet en kronisk sygdom.

Ud fra de foreløbige drøftelser kunne det i laboratoriet undersøges, hvordan forebyggelse kan styrkes inden for områder som:

- I hospitalsregi:
 - Tage afsæt i tidlig opsporing og i at forhindre forværring af sygdom med særlig opmærksomhed på de kroniske sygdomme. Det kunne være relevant at afprøve forskellige sundhedspædagogiske metoder til bedre sygdomsmestring.
 - Udnytte de mange kontakter der allerede er mellem sundhedsvæsenet og mange af danskerne. Der kunne afprøves interventioner om systematisk fokus på forebyggelse ved alle patientkontakter.
- I sektorovergange:
 - En styrkelse af det tværsektorielle samarbejde vil kunne sikre, at flere borgere benytter de eksisterende forebyggelsestilbud. Det vil fx være relevant at afprøve, hvordan man i hospitalsregi kan blive bedre til at henvise til kommunale forebyggelsestilbud, og hvordan praktiserende

læger bedre kan følge op på, om henviste patienter rent faktisk også deltager i forebyggelsestilbud, og hvilket udbytte de får heraf.

- I samfundet og i lokalmiljøet:
 - Der er allerede meget viden om, at de rette strukturer og rammer i samfundet og lokalmiljøet har afgørende betydning for, at de sunde valg også bliver de lette valg. Det handler fx om tilgængelighed af tobak og alkohol, men også sikre cykelstier, grønne områder osv. Der er dog behov for mere viden om, hvilke strukturelle forebyggelsesindsatser, der har mest effekt, og hvordan der bedst sikres en effektiv og langsigtet implementering. Det vil derfor være relevant at afprøve især koordinerede og integrerede interventioner, som er målrettet både individer, grupper, lokalsamfund, organisationer og politikker i kommunerne. Det vil være en forudsætning for sådanne afprøvninger, at der tænkes i indgåelse af partnerskaber, hvilket derfor også er helt centralt for laboratoriet.

For alle de tre nævnte spor vil forslagene skulle foldes mere ud i forbindelse med konkretiseringen af forebyggelseslaboratoriet. Ligeledes skal de ses i sammenhæng, da der vil kunne være en overlap. Fx vil styrket patientrettet forebyggelse kunne indgå som en del af en større lokale sundhedsfremmende interventioner.